

دانشگاه تهران دانشکدهی برق و کامپیوتر پروژهی کارشناسی

توسعه پورتال پژوهشی آزمایشگاه روشهای صوری

دانشجو: نوشین ضمیری

استاد راهنما: دكتر فاطمه قاسمي

تابستان ۵۵

فهرست:

۵	چکیده
۶	 مقلمه
	دلايل انتخاب فريمورک Ruby on Rails
٩	دلایل انتخاب مدل معماری MVC
	روش توسعهی چابک
	سیر گام به گام پیاده سازی
\V	نیازمندی های پروژه
	مدل دامنه
19	مورد کاربرد
71	نموداري توالي
۲۶	معرفي سايت
٣٣	آزمون نرمافزار
٣٤	آزمون واحد
۳۵	مقدمهای بر Rspec
	نتیجه گیری
٣٨	

فهرست تصاوير:

1	مدل معماری MVC
١٨	مدل دامنه
19	مورد كاربرد ۱- كاربران سيستم
7.	مورد کاربرد۲- ادمین سیستم
71	نمودار توالی ثبتنام کاربر در سیستم
77	نمودار توالى مشاهده تمامي مقالات
7٣	نمودار توالی ایجاد مقالهی جدید
74	نمودار توالى نمايش مقاله
۲۵	نمودار توالی جستوجوی مقاله
79	
YV	ورود به سایت
77	پروژههای موجود در سایت
۲۸	ایجاد پروژهی جدید
۲۸	صفحهی مقالات
Y9	ایجاد مقالهی جدید
79	
٣٠	جزييات يک کاربر
٣٠	تب مخصوص به ادمین
٣١	
٣١	ایجاد یک خبر جدید
٣٢	صفحهی پروفایل
٣۵	آزمون نرمافزار
٣۶	استفاده از before وafter در آزمون نرمافزار

چکیده:

این پروژه، توسعه پورتال پویا بر اساس اطلاعات ثبت شده توسط اعضای عضو در پورتال طبق روش های مهندسی توسعه نرمافزار میباشد. برای مثال صفحه ی شخصی افراد بر اساس پروژههای تعریف شده و افراد درگیر در این پروژه، مقالات ثبت شده در سیستم و اطلاعات شخصی وارد شده توسط خود فرد به صورت پویا ایجاد می گردد. به همین ترتیب لیست مقالات آزمایشگاه و پروژههای انجام شده و یا در حال انجام و افراد درگیر در هر کدام به صورت پویا تولید می شود و در یک صفحه ی کاربرپسند نشان داده می شود.

از آنجایی که نگهداری و بهروز رسانی صفحات پورتال به صورت استاتیک امکانپذیر نیست، این پروژه کمک می کند که اطلاعات صفحات به صورت پویا تولید شود. در نتیجه صفحات پژوهشی پورتال همیشه بهروز خواهد بود.

از روشهای توسعه نرمافزار به صورت تکراری آستفاده شده است و همچنین مدل معماری آن بر اساس مدل ام وی سی میباشد. توسعه در محیط ریلز آانجام شده و از امکانات همین محیط برای آزمون نرمافزار استفاده شده است.

کلمات کلیدی: مدل امویسی، ریلز

¹ Dynamic

² Iterative

³ Rails

مقدمه:

استفاده از یک پورتال پویا به منظور مدیریت اطلاعات کاربران روشی مطمئن برای جلوگیری از خطا و صرفهجویی در زمان است. در این پورتال کاربران عضو، اعضای مهمان، مقالات و پروژهها نگهداری و مدیریت میشوند. برای آزمایشگاه روشهای صوری نیاز به این پورتال وجود داشت. پورتالی که در آن صفحات همیشه بهروز هستند به این صورت که به عنوان مثال هنگام ایجاد یک پروژه ی جدید پس از ثبت افراد، اطلاعات این پروژه در پروفایل کاربران درگیر، وارد شود.

برای پیاده سازی این سایت از محیط ریلز و امکانات فراهم شده توسط آن استفاده شده است. به این دلیل که بسیاری از امکانات مورد نظر برای این پورتال توسط ابزار های مخصوص ریلز ایجاد شده است و کافی است که شخصی سازی شوند. از طرفی دیگر با استفاده از امکانات همین محیط می توان آزمون های مورد نیاز را پیاده سازی کرد. دلایل انتخاب مدل معماری و فریمورک استفاده شده، به طور کامل بررسی شده است.

از مهم ترین این دلایل می توان به ساختار تمیز، امکان پیاده سازی آسان، امکانات و سیع، انعطاف پذیری بالا و آزمون نرم افزار اشاره کرد.

برای پیاده سازی این سیستم از نظر سختافزاری نیاز به یک سیستم کامپیوتری با سیستم عامل لینوکس یا مک او اس است. برای استفاده از چارچوب روبی آن ریلز⁴، باید این سیستم کامپیوتری نرمافزار های روبی، ریلز، پایگاه داده ی مناسب را نصب داشته باشد.

___

⁴ Ruby on Rails

دلایل انتخاب فریمورک روبی آن ریلز

در طی ده سال گذشته روبی آنریلز به عنوان یکی از محبوبترین ابزارها برای ساخت وب اپلیکیشنها تبدیل شدهاست.

در حقیقت روبی آنریلز یک ابزار طراحی وباپلیکیشن است؛ یک فریمورک بر اساس زبان روبی که ساختاری تمیز و یکپارچه را برای کد فراهم می آورد. برنامه نویسان و طراحان وب بدین دلیل RoR را انتخاب میکنند که به آنها امکان انجام کارهای تکراری و دشوار را به آسان ترین صورت ممکن ارائه میکند. از دیگر دلایل انتخاب این فریمورک می توان به موارد زیر اشاره کرد:

ریلز می تواند پروسه ی طراحی را به میزان قابل توجهی سرعت بخشد. کدها در RoR بسیار تمیز و مرتب بوده و همچنین می توان از کامپوننتهای ^۵آن بارها و بارها استفاده کرد، بدون آنکه نیاز باشد آنها را از صفر نوشت. علاوه بر اینها به کمک پلاگینهایی به نام Gems Ruby می توان قابلیتهای متعددی را به سایت افزود که اگر این Gemها نبودند، باید آنها را از ابتدا می نوشتیم. این قابلیتها و امکانات دست در دست هم ریلز را به یکی از سریع ترین و جالب ترین فریم ورکها تبدیل کرده است.

از طرفی دیگر هرچه سرعت پیشرفت پروژه بالاتر برود، هزینه آن پایین تر خواهد آمد به همین دلیل با استفاده از ریلز نه تنها زمان بلکه هزینه را نیز حفظ خواهیم کرد. RoR به صورت خودکار بسیاری از کارها را انجام داده و به برنامهنویس کمک میکند که بخشهای حجیم پروژه را به راحتی اجرا نماید. بدین شکل به جای کارهای روتین وحوصله سر بر، تنها بر روی مشکلات و باگهای اساسی تمرکز می کنیم. با سرعت اجرا و انعطاف پذیری بالای خود، RoR به کمپانیها این امکان را می دهد که به سادگی با جریانات به روز دنیا همراه شوند و پروژههای خود را سرعت بخشند ! پروژههایی که در حالت عادی زمان بسیار زیادی برای سرهم بندی و اجرا نیاز خواهند داشت.

دلیل دیگر خود زبان روبی می باشد. روبی نه تنها بهترین مشخصههای زبانهای داینامیک را در خود جای داده، بلکه بهترین راهکارهای زبانهای استاتیک را نیز در اختیار برنامه نویسان قرار می دهد. از آنجایی که روبی بر پایه ی برنامه نویسی شیء گرا طراحی شده است، به کمک این زبان می توان کارها را در کوتاه ترین و بهترین شکل ممکن انجام داد

دلیل دیگر متن باز بودن است. این یکی از مهمترین ویژگیهای روبی است؛ هم فریمورک و هم بخش عمدهای از کتابخانههای ریلز به صورت متن باز در اختیار همگان قرار دارد. RoR بر روی سیستم عامل لینوکس اجرا می شود که این سیستم عامل نیز متن باز است. این بدان معناست که پروژهای که بر اساس روبی و ریلز باشد به هیچ گونه هزینهای جهت Licensing و خرید مجوز برنامهها نیاز نخواهد داشت که یکی دیگر از استراتژیهای صرفهجویی در هزینه است. از طرفی دیگر، متن باز بودن بدان معناست که یک مجموعه از برنامه نویسان و متخصصان همواره ریلز را پشتیبانی میکنند؛ پس اگر در جایی به مشکل برخوردیم، تنها لازم است سوال خود را در انجمن RoR مطرح نماییم.

_

⁵ component

انعطاف پذیری نیز یکی دیگر از دلایل مهم است. پس از پایان پروژه و اجرای وب اپلیکیشن خود بر پایهی ریلز می توان به راحتی آن را تغییر داد. افزودن امکانات جدید، اصلاح ماژولهای دیتا و دیگر تغییرات در کوتاه ترین زمان ممکن و به آسانی تمام قابل اجرا است که باز هم به قدرت ROR در صرفه جویی زمان و هزینه دلالت دارد. درک و فهم آسان، فریم ورک ریلز فعالیتهای خود را ثبت می نماید. منظور آن است که دیگر برنامه نویسان می توانند به راحتی از اواسط یک پروژه وارد شده و تمامی اقداماتی که تا آن زمان انجام گرفته را مشاهده کنند و به راحتی پروژه را ادامه دهند. کدها در ROR بسیار قابل فهم و خوانا هستند (یک قابلیت دیگر که در زمان تغییر تیم برنامه نویسی به کمک کمپانی ها می آید). در کل باید اقرار کرد که ریلز راه کار بسیار خوبی است که آینده روشنی نیز در پیش رو دارد. در چند سال آینده شاهد توانایی های منحصر به فرد ROR در راه اندازی پروژه هایی که زمان کم و سرمایه ی محدود دارند، خواهیم بود.

دلایل انتخاب مدل معماری MVC

نرم افزارهای وب معمولا اطلاعات را از یه منبع اطلاعاتی گرفته و به کاربر نمایش می دهند و کاربر می تواند آنها را تغییر داده یا اطلاعات جدید ایجاد کند. که در نهایت توسط سیستم در بانک اطلاعاتی ذخیره خواهند شد. می توان عمده فعالیت یه نرم افزار وب را در این عملیاتها خلاصه کرد.

برای جداکردن بخشهای مختلف نرم افزار این دلایل را داریم:

معمولا تغییرات بر روی ظاهر برنامه نسبت به کدهای پردازش و منطق آن بسیار بیشتر است. ادغام این دو لایه باعث میشود کوچکترین تغییرات بر روی ظاهر، کدهای بخش پردازش و منطق نرم افزار را نیز تحت تاثیر قرار دهد. این مشکل را می توان با جدا کردن این دو بخش و انتقال اطلاعات بین این دو، حل کرد. اصطلاحا thin-client ایجاد می کنیم. به این معنی که کدهای مربوط به پردازش و منطق نرم افزار را از کدهای واسط کاربری UI (ظاهر سایت) جدا کنیم.

نرم افزارهای زیادی لازم است که اطلاعات مشابه را در قالب ها و روش های مختلف نمایش دهند. برای مثال اطلاعاتی که به یک تحلیلگر اطلاعات نمایش داده میشود متفاوت از اطلاعاتی است که به یک مدیر نمایش داده میشود. تحلیلگر اطلاعات نیاز دارد ریز اطلاعات رو در ردیفهایی مشاهده کند. اما مدیر در دید اول فقط نمای نموداری از اطلاعات نیاز دارد. نرم افزارهای با واسطهای گرافیکی قدرتمند امکان به روزرسانی آنی و در لحظه اطلاعات در نماهای مختلف رو فراهم میکنند.

در طراحی وبسایت، طراحی واسط گرافیکی (UI)، به مجموعه مهارتهای متفاوتی نسبت به توسعه کدهای منطق برنامه نیاز دارد. معمولاً افراد کمی هستند که مهارتهای هر دو مجموعه را داشته باشند. وقتی این دو بخش از هم جدا شوند می توانیم کار توسعه نرم افزار رو در قالب یک تیم پیش ببریم و از مزایای داشتن تیم بهره مند شویم.

عملیات هایی که در UI انجام میشوند معمولا در دو حوزه قرار دارند: نمایش اطلاعات و ذخیره سازی اطلاعات. هنگام نمایش اطلاعات بخش منطق نرم افزار اطلاعات مورد نیاز را به واسط گرافیکی انتقال می دهد. و در زمان ذخیره سازی، اطلاعات از بخش نمایش به بخش منطق برنامه انتقال داده میشود و ذخیره سازی اتفاق میفتد و بدنبال آن بخش مجددا بروزرسانی می شود.

طراحی واسط کاربری ، با توجه به نوع دستگاهی که وبسایت بر روی آن نمایش داده می شود (کامپیوتر، تلفن های هوشمند و تبلتهاو ...) ممکن است کمی متفاوت باشند. اگر نیاز شود نرم افزار وب را برای دستگاه دیگری بازنویسی کنیم، تغییرات در UI باعث خواهد شد بخش زیادی از کدهای پردازش و منطق برنامه هم تغییر کند. این موضوع باعث ایجاد خطاهای زیادی خواهد شد. اما اگر این دو بخش به شکل خوش تعریفی از یکدیگر جدا شوند، هزینه و زمان برای طراحی بسترهای جدید نیز کاهش پیدا می کند.

تولید تست اتوماتیک برای واسط گرافیکی در حال حاضر کار بسیار دشوار و زمانبری میباشد. این موضوع در مورد کدهای پردازش و منطق، با ابزارهایی که امروز داریم بسیار ساده تر شده است. بنابراین جداکردن این دو بخش باعث افزایش امکان تست پذیری نرم افزار نیز می شود.

_

⁶ Logic

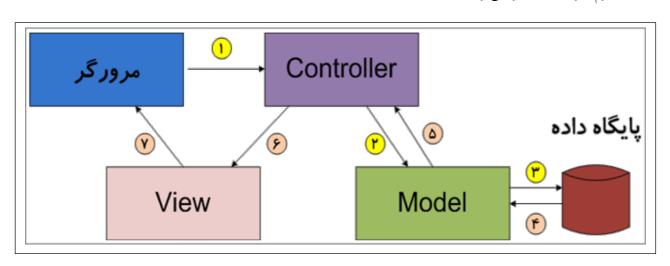
الگوی معماری MVC بخشهای مدلسازی دامنه ^۷، نمایش ^۸و منطق تجاری ^۹رو به سه بخش تقسیم می کند. مدل :(Model)روند انتقال داده را مدیریت میکند، درخواستهایی که در مورد وضعیت مدل، مثل تغییر فیلدی از یه رکورد، وجود دارد را پاسخ می دهد (معمولا از سمت view) و عملیاتهایی که موجب تغییر وضعیت خودش می شود را انجام می دهد (معمولا از سمت کنترلر).

نمایش (View): اطلاعات به کاربر را مدیریت می کند.

کنترلر :(Controller)بخش ورودیهای کاربر را مدیریت میکند. و مدل و View مربوط به آن را فراخوانی و داده ها را از مدل به لایه نمایش اطلاعات (View)انتقال میدهد.

در این تعریف هر دو بخش کنترلر و view به مدل وابسته هستند. اما در مورد مدل این وابستگی وجود ندارد و از هر دو عنصر دیگر مستقل عمل می کند. این ویژگی می تواند به تولید بخش مستقل که قابلیت تست بالایی دارد منجر شود. در نرم افزارهای وب این تفکیک و جداسازی به خوبی دیده می شود و قابل لمس است. اما در نرم افزارهایی که طراحی الاو کدهای پردازش و منطق در هم تنیدگی دارند یا اصطلاحا rich-client ها این موضوع دیده نمی شود. فی الاو کدهای پردازش و منطق در هم تنیدگی دارند یا اصطلاحا wich-client ها این موضوع دیده نمی شود. MVC یا سود کاربری الاقوی طراحی پایه برای جداسازی بخش واسط کاربری الاقوی می برنامه می باشد.

تست پذیری: وقتی از معماری MVC استفاده می کنیم تست پذیری بخش Back-end به شدت افزایش پیدا می کند. هر چند ایجاد تستهای اتوماتیک برای اجزا و عناصر واسط گرافیکی یا front-end هنوز کار دشواری است، اما این جداکردن اجزا و بخشها می تواند کمک بزرگی برای افزایش تست پذیری باشد. برای انجام تستهای مختلف ابزارهای کاربردی زیادی هم به وجود آمدهاند که زمان تست رو به شدت کاهش داده و میزان اعتماد به بخشهای مختلف نرم افزار رو بالاتر می برند.

شکل ۱) مدل معماری MVC

⁷ Domain model

⁸ Presentation

⁹ Bussines logic

روش توسعهی چابک ۱۰:

در اغلب اوقات، روند پیاده سازی پروژه های نرمافزاری به صورت یک فعالیت بدون ساختار و فاقد نظام مندی پیش می رود که در آن طرح ریزی اصولی برای پیاده سازی نرمافزار صورت نمی گیرد. با رشد و گسترش سیستم، اشکالات این شیوه گسترش می یابد. راه حل ارائه مفهوم متدولوژی است. متدولوژی توسعه نرمافزار چارچوبی است که برای طرح ریزی، سازماندهی و کنترل فرایند توسعه سیستم به کار می رود. هر چارچوب متدولوژی توسعه نرمافزار به عنوان شالوده ای برای پیاده سازی دیدگاهی ویژه در جهت توسعه و نگهداری نرمافزار به کار می رود. از جمله این دیدگاهها می توان به روش آبشاری، روش افزایشی، الگویی و روش تکراری اشاره نمود. اما از جمله چارچوبها یا روش های سازمان یافته برای توسعه نرمافزار که در حال حاضر متداول و پرکاربرد است روش چابک می باشد.

توسعه ی چابک نگرشی برای تولید نرمافزار است که در آن نرمافزار به صورت مرحله به مرحله و تکاملی تحویل سفارش دهنده میگردد و با ارتباط تنگاتنگ با او سعی می شود که رضایتش جلب شود. به عبارتی دیگر توسعه ی چابک مجموعه ای از ارزش ها و اصول جهت توسعه ی نرمافزارهای کارا توسط تیمهای خود سازمانده می باشد. ضعفهای موجود در روشهای سنتی باعث ایجاد این روش توسعه شد.

مشکلات روشهای سنتی: صرف زمان زیاد و در واقع اتلاف زمان برای طراحی اولیه دقیق در فاز اولیه پروژه و همچنین مشخص نبودن نیازمندیها از بزرگترین این مشکلات است. که بالا بودن هزینهی تغییرات را در پی دارد. همچنین از مشکلات دیگر به طول انجامیدن پروژه و گذر از زمان تعیین شده و محصولات بدون کیفیت که زمانی برای آزمون آنها وجود نداشته است، می باشد.

تفکر چابک، فرصت مناسبی برای ایجاد یک بستر انطباق سازی "به وجود اورده است. بدین صورت که محصول به صورت تکاملی ساخته می شود و در هر مرحله در اختیار مشتری قرار می گیرد. علاوه بر این پروسه ی تست نیز به صورت یکپارچه با توسعه ی بخش ها انجام می شود. این کار هم هزینه ی نگهداری هر بخش را کاهش می دهد و هم محصول نهایی با کیفیت می شود و هم تغییرات قابل اجرا خواهند بود.

ارزش های توسعه نرمافزار چابک:

- افراد و تعاملات بالاتر از فرایندها و ابزارها
  - نرمافزار كارا بالاتر از مستند سازى جامع
    - همکاری مشتری بالاتر از قرارداد کار
- جوابگویی به تغییرات بالاتر از پیروی یک طرح

قوانینی که زیر بنای بیانیه توسعه نرمافزار چابک را شکل میدهند، به قرار زیر است:

- جلب رضایت مشتری با ارائه سریع نرمافزار کارا
- پذیرش تغییرات در نیازمندی های مشتری و اعمال آن حتی در اواخر زمان توسعه
  - ارائه مکرر نرمافزار کارا

11

¹⁰ Agile programming

¹¹ Adaption

- عامل اصلی سنجش پیشرفت پروژه، نرمافزار کارا است.
- میزانی از سرعت توسعه که بتوان آن را با گامهای مداوم و ثابت، حفظ نمود.
  - همکاری نزدیک و روزمره بین صاحبان تجارت و توسعه دهندگان سیستم
    - گفتگو رو در رو و تعاملات شفاهی، بهترین شکل ارتباطات است.
    - پروژهها با افرادی که دارای انگیزه و قابل اعتماد هستند،پیش میروند.
      - توجه مداوم به طراحی خوب و کیفیت بالا از نظر فنی
        - سادگي
- تیم هایی که اعضای آن دارای ویژگی خود سازماندهی و خود راهبری هستند.
  - قابلیت انطباق با شرایط در حال تغییر

متدهای چابک از برنامه ریزی کل پروژه و در نظرگیری تمامی جزییات آن در ابتدای کار، اجتناب نموده و پروژه را به بخشهای کوچک تقسیم میکنند و سپس با برنامهریزی هر بخش و تکمیل آن و افزودن آن به سایر بخشها پروژه را پیش می برند. این بخشها غالبا در بازههای زمانی کوتاه مدت توسعه می یابند. هر بازه زمانی یک چرخه توسعه نرمافزار کامل است که شامل برنامهریزی، آنالیز نیازمندی ها، طراحی، برنامهنویسی، یونیت تست و تست نهایی است. این روش ریسک کلی پروژه را کاهش می دهد و امکان تطابق با تغییرت را نیز به سرعت فراهم می کند. هدف آن است که در انتهای هر بازه زمانی بخش قابل ارائهای از نرمافزار با حداقل میزان مشکلات تولید شود. اما این بخش لزوما شامل عملکردهای کافی نیست و ممکن است برای ارائهی یک محصول و حتی یک مشخصه جدید چندین بازه زمانی لازم باشد. کارهایی که در هر بازه زمانی انجام می گیرد، بر اساس اولویت بندی صورت گرفته در جلسات است.

سیر گام به گام پیاده سازی:

برای برنامه نویسی، نیاز به محیطی داریم که امکان دسترسی به همه فایلهای پروژه را امکان پذیر سازد. یک ادیتور مناسب برای روبی، نرم افزار سابلایم ^{۱۱}است. هنگام برنامه نویسی، تمام فایلهایی که باید بر روی مرورگر نمایش داده شوند در فولدر ویو و همه اشیای سیستم که برای دسترسی به داده به آنها نیاز داریم در فولدر مدل وجود دارند. در فولدر کنترلر، همه اشیا و سایر کنترلر ها که برای هدایت و کنترل سیستم به آنها نیاز داریم، قرار دارد.

ايجاد پروژه:

برای ساخت پروژه وارد محیط ترمینال میشویم. در ابتدا باید به دایرکتوری ای که میخواهیم پروژه را در آن ایجاد کنیم برویم. برای ایجاد یک پروژه روبی دستور زیر را وارد میکنیم:

Rails new project name

داخل پروژه فایلی به اسم gemfile وجود دارد. باید در این فایل تمامی gem هایی که قصد استفاده از آنها را داریم وارد کنیم. همچنین فولدر app داریم که در آن فولدرهای models, controller, assets و piava scripts, style sheets, fonts شامل تمامی فولدر assets شامل image باید و java scripts, style sheets شامل تمامی غکس هاییست که در طول پروژه مورد استفاده قرار می گیرد. همچنین فولدر style sheets شامل فایل های های مربوط به پایگاه داده و جداول و شماهای مربوط به پایگاه داده و جداول و شماهای مربوط به پروژه است.

برای شروع پیاده سازی، ابتدا باید اشیا مورد نیازسیستم و مشخصه های هرکدام را برای سیستم مان مشخص کنیم. اشیا در لایه مدل قرار می گیرند و هنگامی که درخواستی از مرورگر می آید، برای پاسخ به پایگاه داده می رویم و اطلاعات شی مورد نظر را بازیابی می کنیم. این اشیا امکان ذخیره سازی مدل خود و بازیابی آن از پایگاه داده را فراهم می کند.

در ابتدا باید یوزر را بسازیم. به کمک devise gem این کار را انجام می دهیم. با این صورت می توانیم امکان ثبت نام و ورود به سیستم را فراهم کنیم. جهت نصب devise ابتدا از فولدر پروژه gemfile را باز کرده و در انتهای آن gem devise را وارد می کنیم. سپس دستور bundle installرا می زنیم که gem ذخیره شود. سپس دستور زیر را در ترمینال وارد می کنیم.

Rails g devise:install

سپس برای ایجاد مدل یوزر دستور زیر را در رمینال وارد می کنیم.

Rails g devise User

حالا در فولدر model فایل user.rb ایجاد شده است.

_

¹² sublime

با ساختن هر شی در فولدر پایگاه داده، یک فایل به نام شی ای که ساخته شده است در فولدر db/migrate ایجاد می گردد. درابتدای نام این فایل، تاریخ و زمان ساخت آن شی می آید و سپس نام آن که شامل مشخصه های آن شی، نوع هر مشخصه و ... است.

تا در schema ذخیره شود. سپس فایل routs.rb از فولدر confige را باز کرده و devise_for :users را به آن اضافه می کنیم. هر شی باید rout شود تا در url قابل استفاده باشد.

برای بالا آوردن سرور باید دستور rails s را در ترمینال وارد کنیم، سپس در url مرورگر خود خط زیر را وارد کنیم: http://localhost:3000

با وارد کردن این دستور صفحه اصلی پروژه می آید، برای دانستن مسیرهای مختلف url دستور http://localhost:3000/users را وارد می کنیم.

در این پروژه، کاربری که در سیستم ثبتنام می کند باید تعیین نقش شود. برای طراحی چنین سیستمی، به کاربران دسترسی های متفاوتی داده می شود، برای مثال ادمین افراد را در سیستم ثبت نام می کند و شناسه کاربری و رمز عبور را به افراد می دهد که بتوانند به سیستم وارد شوند. برای ثبت کاربران در سیستم در قسمت addUser باید اطلاعات وارد شده توسط تابع addUser در سیستم ذخیره می شود. این کنترل را پس از نصب devise gem باید به صورت دستی در پروژ وارد کنیم، زیرا این جم تنها مدل user را ایجاد می کند و اگر کاربر نیاز به ایجاد کنترل مربوطه داشته باشد باید آن را خود ایجاد کند.

ایجاد اشیا در سیستم:

پس از ایجاد کاربران و نقش ها در سیستم حال باید سایر اشیا مورد نیاز را تعریف کنیم. برای ساختن اشیا به ترمینال می رویم و دستور زیر را برای هر شی وارد می کنیم.

rails g model model name

توجه داشته باشید که حرف اول اسم مدل باید بزرگ باشد.

سپس برای ثبت شی در شما دستور rake db:migrate را در ترمینال وارد می کنیم.

كنترلر و ويو:

پس از ساختن مدل های همه اشیای سیستم، به سراغ ساخت ویو و کنترلر برای هر شی می رویم. به ترمینال رفته و برای هر شی به طور جداگانه دستور زیر را اجرا می کنیم:

rails g controller model-name

این دستور برای هر شی یک فایل به نام modelname_controller.rb در فولدر کنترلر (مانند: index-new-) و یک فولدر با نام اسم مدل در قسمت ویو می سازد. در هر کنترلر باید توابع مورد نیاز هر شی (show-delete-create-destroy-update) تعریف کنیم که وظیفه کنترل کردن مدل و نمایش آن را دارند.

در فولدر ویو باید برای هر کدام از توابع که میخواهیم در سیستممان نمایش دهیم یک ویو تعریف کنیم. این فایل ویو به صورت html.erb می گیرد.

ارتباط اشیا در ریلز:

پس از تعریف این ویوی اولیه و کنترل ها، باید روابط بین اشیا که در مدل دامنه آمده است را در اینجا ایجاد کنیم و اگر نیاز است دو شی به هم مرتبط باشند باید کلید خارجی ای برای برتقراری این ارتباط قرار دهیم.

در ریلز برای برقراری ارتباط میان اشیا، انواع مختلفی از روابط تعریف شده است. در اینجا به بررسی انواع آن می پردازیم.

1-ارتباط تعلق دارد:

اولین ارتباط یک رابطه یک به یک بین دو شی را نشان میدهد. برای مشخص نمودن این شی در آن عبارت belongs_to را وارد می کنیم.

2-ارتباط یکی دارد:

این ارتباط، یک رابطه یک به یک را نشان میدهد. اما در اینجا رابطه اشاره دارد به شی ای که مالکیت شی دیگر را بر عهده دارد

3-ارتباط خیلی دارد:

رابطه خیلی دارد یک رابطه one to n را بین دو شی تعریف می کند. در طرف مقابل این رابطه، یک تعلق دارد، قرار دارد. این رابطه می گوید که یک شی با صفر یا چند مورد از شی دیگر در ارتباط است.

4-ارتباط خیلی دارد: (از طریق)

این رابطه نیز یک رابطه بین دو شی امدل میانی بیان می کند. یعنی برای بیان این رابطه بین دو شی احتیاج به تعریف کردن مدل جدیدی است تا دو شی را به هم مرتبط سازد. در این سیستم رابطه بین شی role و sole از این نوع است. بین این دو شی مدل میانی role-user و جود دارد. در این سیستم هر کاربر می تواند چندین نقش داشته باشد و هر نقش می تواند متعلق به چندین کاربر باشد.

استفاده از آواتار 13:

بعد از تعریف ارتباطات بین اشیا، میخواهیم هر کاربر امکان این را داشته باشد تا برای خود عکس پرسنلی بگذارد. برای این کار از paperclip gem استفاده می کنیم. به gemfile می رویم و در انتهای آن paperclip" gem" را اضافه می کنیم. سپس به ترمینال رفته و bundle install را اجرا می کنیم. حالا می خواهیم برای افراد این امکان را فراهم کنیم تا عکس خود را در سیستم بارگذاری کنند.دستور زیر را در ترمینال میزنیم:

rails paperclip model-name avatar

برای مثال داریم:

rails g paperclip user avatar

پس از این دستور rake db:migrate را اضافه می کنیم.

حالا اگر به فولدر db/migration برویم میبینیم یک فایل به اسم db/schema به آن اضافه شده است. این فایل مشخصه های لازم جهت بارگزاری عکس را به فایل db/schema اضافه می کند.

سپس باید تنظیماتی نیز در مدل به وجود بیاوریم.

این تنظیمات مشخص می کند که ابعاد و سایز و ... تصویر به چه صورتی باید باشد. پس از این ها در قسمت show باید کدی را وارد کنیم که کاربر بتواند عکس آپلود کند.

1.

¹³ Avatar

نیازمندی های ۱۴ پروژه:

از نیازمندیهای سیستم می توان به این موارد اشاره کرد که باید کاربر پسند بوده و امکان استفاده ی اسان را برای کاربران فراهم سازد.

کاربران بر اساس نقششان دستهبندی میشوند. به این صورت که امکان تخصیص نقش به کاربران توسط ادمین سایت داده میشود. نقشهایی مانند ادمین سایت، اساتید، دانشجویان وجود دارند.

سطح دسترسی کاربران باید مشخص باشد. به این صورت که به عنوان مثال دانشجویان قادر به حذف یک پروژه از سایت نخواهند بود.

کاربران توسط ادمین سایت در سیستم ثبتنام میشوند و سپس اجازهی ورود به سیستم و ویرایش پروفایل خود را خواهند داشت.

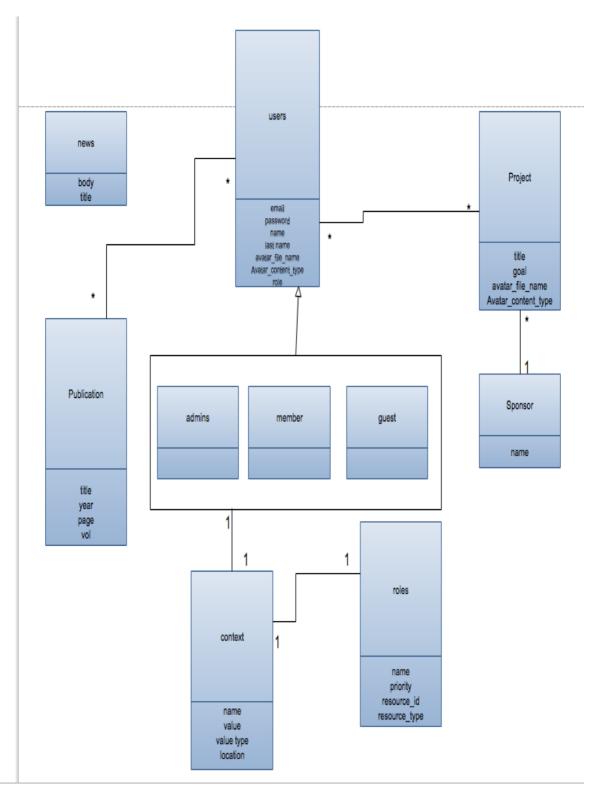
همچنین امکان جست وجو ی اعضا، مقالات و پروژهها فراهم شدهاست.

چند نمونه از مهم ترین نیازمندی های عملیاتی پروژه عبارت اند از:

- ۱. ادمین می تواند افراد را در سایت ثبت نام کند.
  - ٢. افراد مي توانند ثبت نام خود را كامل كنند.
- ۳. افراد می توانند صفحه ی کاربری خود را ویرایش کنند.
  - ۴. افراد مى توانند مقاله-پروژەي جديد ايجاد كنند.
- ۵. افراد می توانند مقاله-پروژههای خود را ویرایش کنند.
- ۶. افراد می توانند افراد-مقالات-یروژههای موجود در سایت را جستوجو کنند.
  - ۷. ادمین می تواند افراد-پروژه-مقالات را از سیستم حذف کند.
    - ٨. سيستم ليست اخبار را نشان مي دهد.
    - ۹. سیستم لیست آخرین مقالات را نمایش می دهد.
      - ۱۰. سیستم لیست کاربران را نمایش میدهد.
- ۱۱. سیستم پس از اضافه شدن مقاله-پروژهی جدید لینک آنها را در پروفایل کاربر بهروز رسانی می کند.
  - ۱۲. سیستم پس از حذف شدن مقاله-پروژهی جدید پروفایل کاربر را بهروز رسانی میکند.
    - ۱۳. ادمین می تواند اسپانسر مقالات را ایجاد کند.
    - ۱۴. ادمین می تواند به کاربران نقش اختصاص دهد.
    - ۱۵. ادمین می تواند به کاربران اولویت اختصاص دهد.

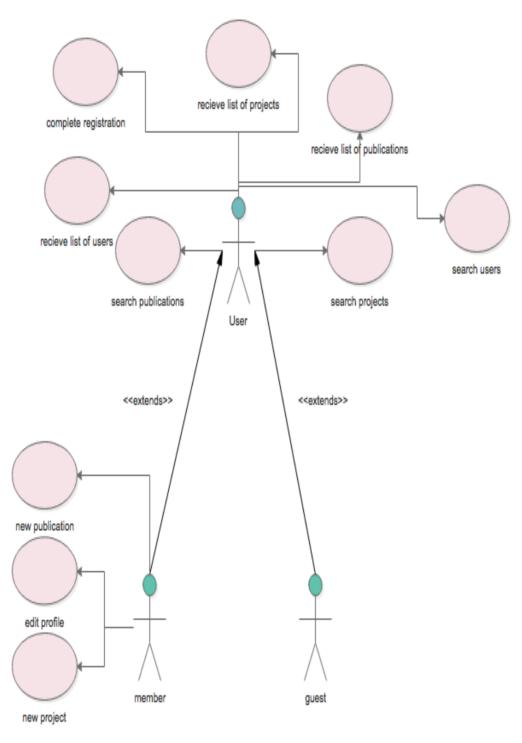
¹⁴ Requirement

مدل دامنه:

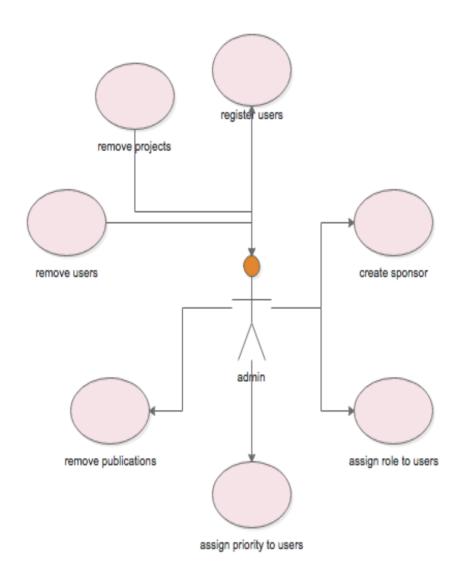
شکل ۲) مدل دامنه

مورد کاربرد ۱۵:

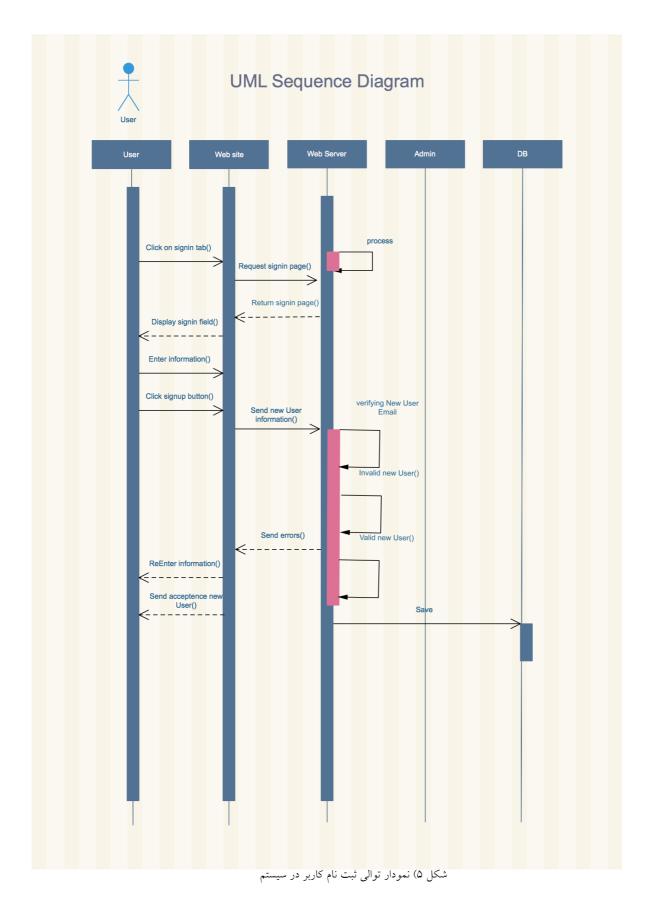
شکل ۳) مورد کاربرد۱ – کاربران سیستم

¹⁵ Usecase

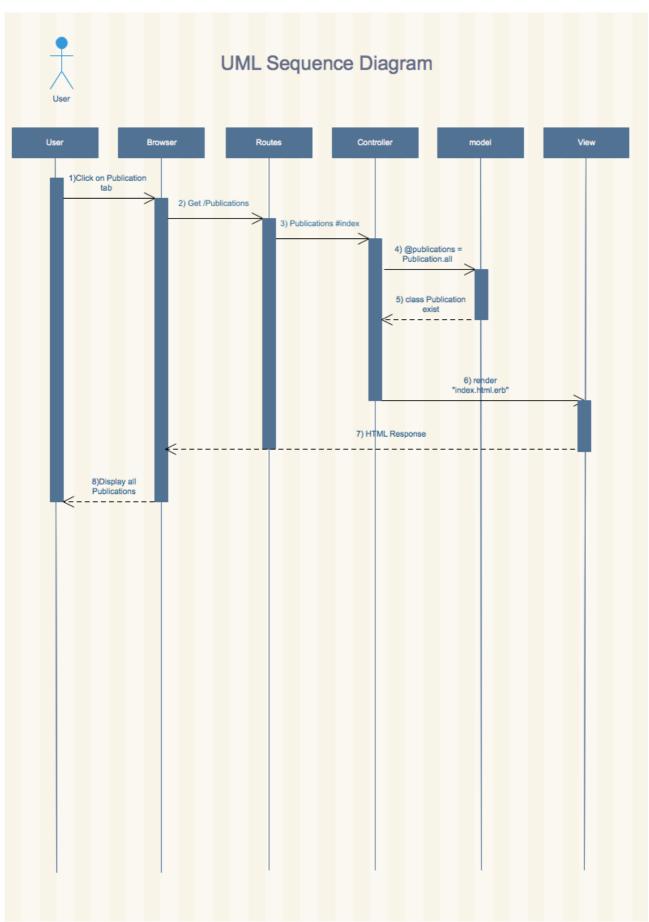

شکل ۴) مورد کاربرد ۲ – ادمین سیستم

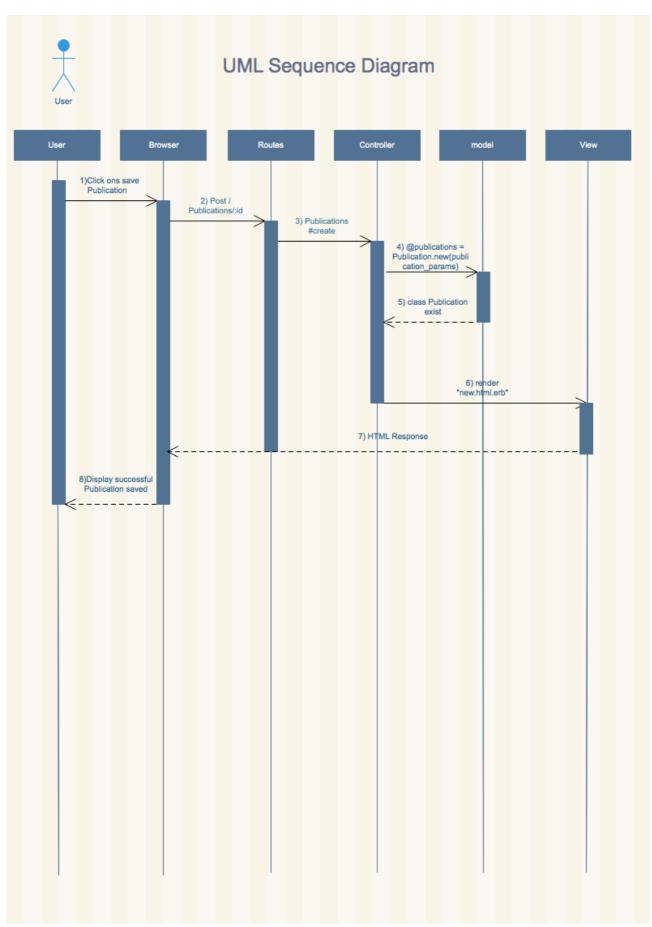
نمودار توالی ۱۶:

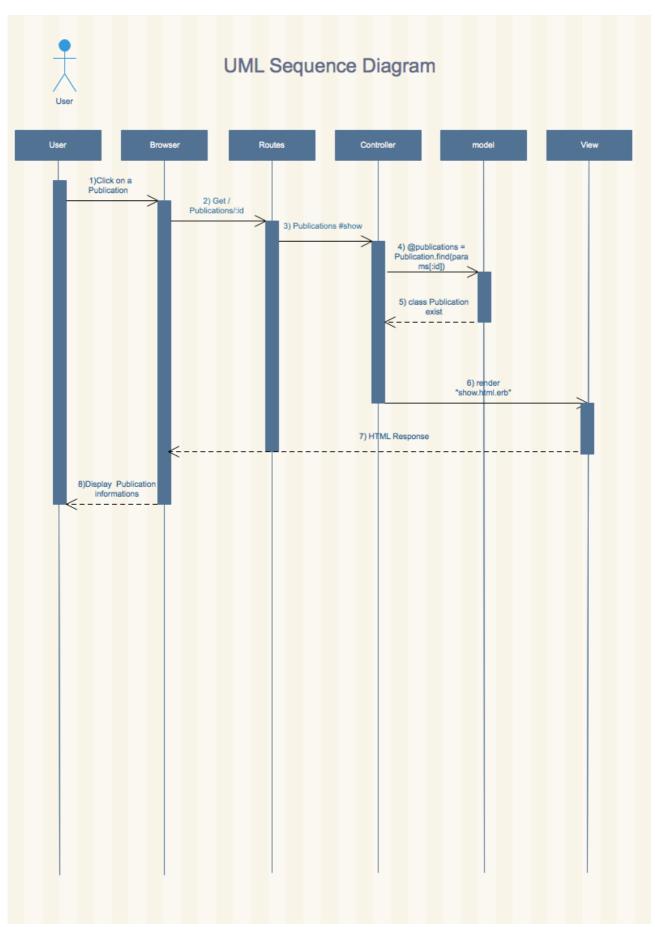
¹⁶ Sequence Diagram

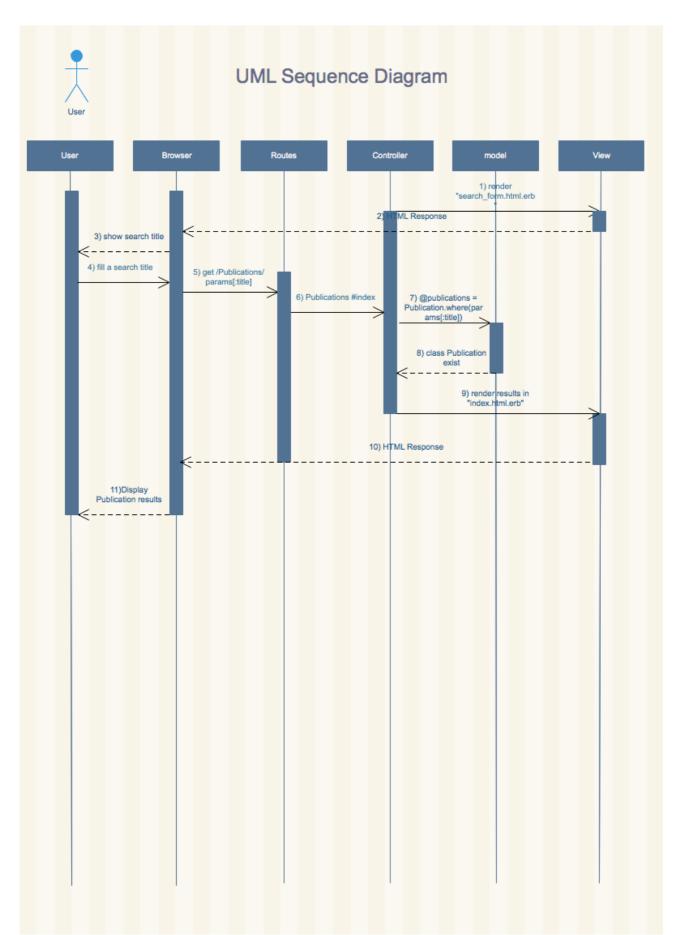
شكل ۶) نمودار توالى مشاهده تمامى مقالات

شكل ٧) نمودار توالى ايجاد مقاله ي جديد

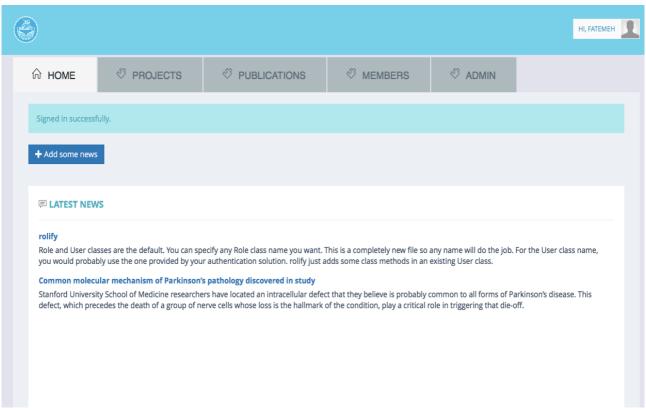
شكل ٨) نمودار توالى نمايش مقاله

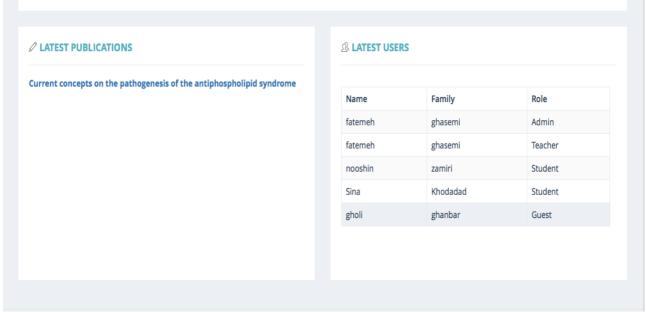
شكل ٩) نمودار توالى جستجوى مقاله

معرفی سایت:

در این قسمت صفحات سایت را توضیح می دهیم. تصاویر ۱۰ نمایش دهنده ی صفحه ی اول سایت می باشد. در این تصاویر ادمین سایت وارد شده است. در صفحه ی اول اخرین اخبار، مقالات و کاربران نمایش داده شده است و همچنین ادمین می تواند خبر جدید ایجاد کند. در صورتی که کابری با نقش دیگری وارد شود تب مخصوص ادمین نمایش داده نخاهد شد.

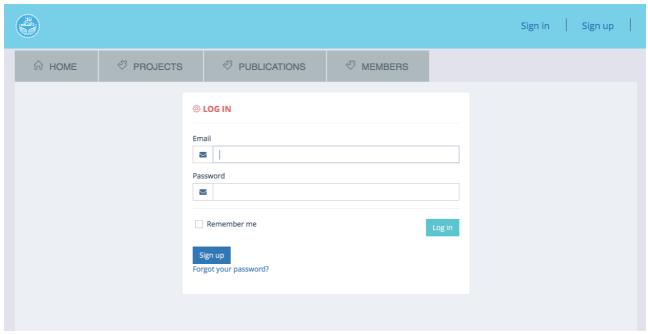

شکل ۱۰) صفحهی اول سیستم

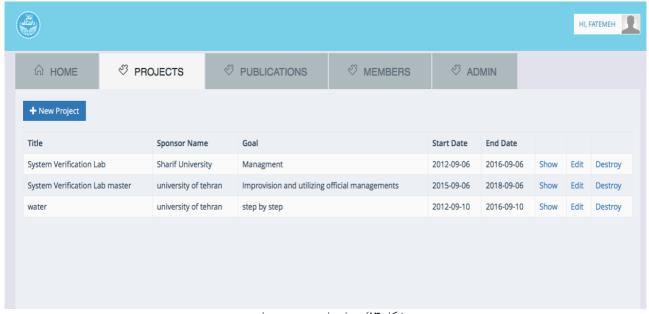
شكل ١١) صفحهي اول سيستم

تصویر ۱۲ صفحه لاگین سایت را نمایش می دهد. کاربران برای ورود احتیاج به آدرس ایمیل و پسورد دارند. توجه شود که این ادرس ایمیل را در ابتدا ادمین هنگام ثبت نام افراد وارد می کند و از آن پس توسط همان آدرس ایمیل می توان وارد سایت شد. همچنین در صورت فراموشی رمز می توانند رمز خود را بازیابی کنند.

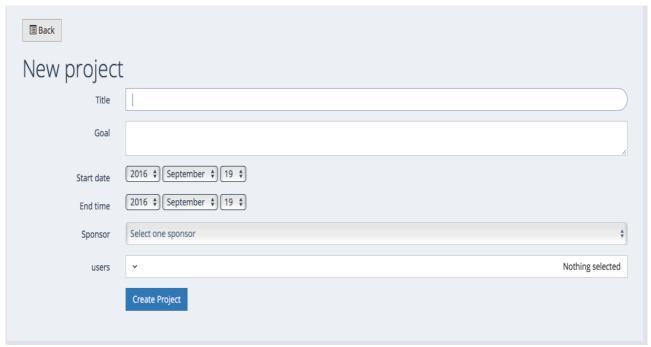
شکل ۱۲) ورود به سایت

تصویر ۱۳ صفحه ی نمایش پروژه های موجود در سایت. ادمین می تواند پروژه جدید ایجاد کند، پروژه های ساخته شده را حذف کند (این امکان برای سایر کاربران وجود ندارد) و می تواند ویرایش انجام دهد. امکان حذف پروژههای موجود برای سایر کاربران وجود ندارد. همانطور که در تصویر نشان داده شده است، اطلاعاتی از پروژه قابل نمایش است مانند هدف پروژه، اسپانسر پروژه و تاریخ شروع و اتمام پروژه. همچنین می توان پروژه را ویرایش کرد و جزیبات بیشتر آن را مشاهده کرد.

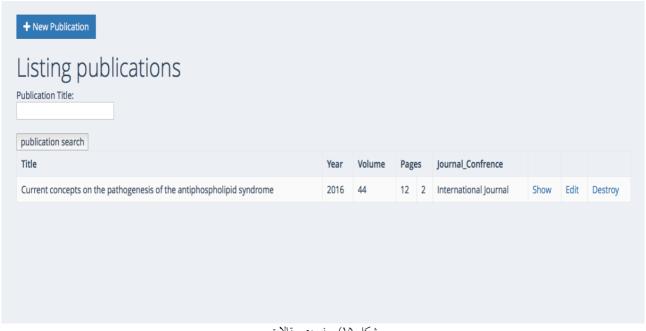
شکل ۱۳) پروژه های موجود در سایت

تصویر ۱۴ صفحهی ایجاد یک پروژهی جدید را نمایش می دهد. می توان افراد موجود در سایت را به پروژه اضافه کرد که با این کار پس از ایجاد پروژه، پروفایل کاربران بهروز می شود و این پروژه در پروفایل آنان وجود خواهد

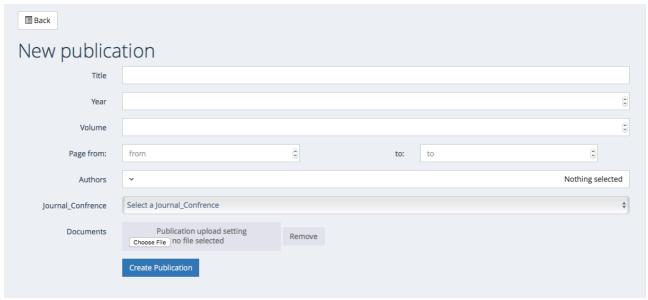
شکل ۱۴) ایجاد پروژهی جدید

تصویر ۱۵ نمایش دهندهی صفحهی مقالات سایت میباشد. همچنین می توان مقالهی جدید ایجاد کرد و در لیست مقالات جست و جو انجام داد. در اینجا نیز امکان حذف یک مقاله تنها برای ادمین وجود دارد.

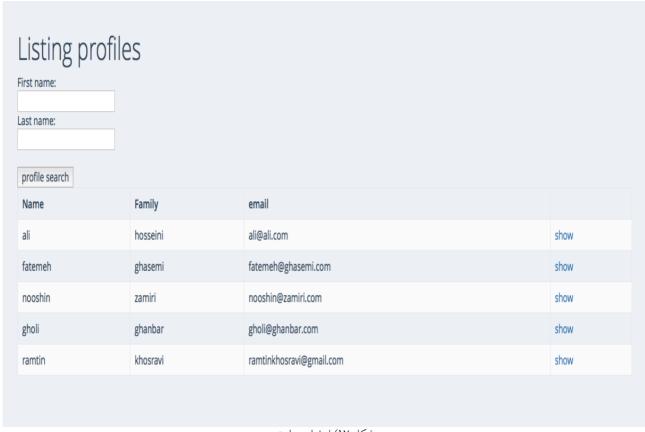
شكل ١٥) صفحهى مقالات

تصویر ۱۶ صفحه ی ساخت مقاله ی جدید است. در این قسمت یک مقاله ی جدید ایجاد می شود و مانند قسمت ایجاد پروژه کاربران در مقاله شرکت داده شده سپس پروفایل آنها بهروز رسانی می شود. همچنین فایل با فرمت پی دی اف قابل آپلود کردن در این قسمت می باشد.

شكل ۱۶) ايجاد مقالهي جديد

تصویر ۱۷ افراد سایت را نمایش میدهد. می توان با جزیبات بیشتر افراد را مشاهده کرد و همچنین جست و جو انجام داد.

شکل ۱۷) اعضای سایت

به عنوان مثال با انتخاب یکی از کاربران لیست پروژههای کاربر و مقالات او نمایش داده میشود.

■ Back			
Show profile	9		
Projects	title		
	water	Show	
Publications	title		

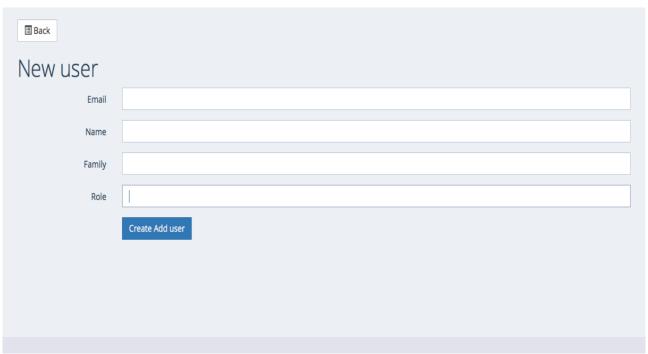
شکل ۱۸) جزیبات یک کاربر

تصویر ۱۹ تب مخصوص به ادمین است که به سایر کاربران نمایش داده نمی شود. در این قسمت ادمین لیست تمامی افراد را مشاهده می کند و امکان ویرایش آنها را دارد. همچنین ادمین می تواند اسپانسر جدید ایجاد کند و کابر جدید اضافه کند.

♣ First Name	å Last Name	Email	
ali	hosseini	ali@ali.com	 ∉ Edit
fatemeh	ghasemi	fatemeh@ghasemi.com	 Edit €
nooshin	zamiri	nooshin@zamiri.com	Ø Edit €
gholi	ghanbar	gholi@ghanbar.com	
ramtin	khosravi	ramtinkhosravi@gmail.com	
Sina	Khodadad	sinakhodadad@yahoo.com	

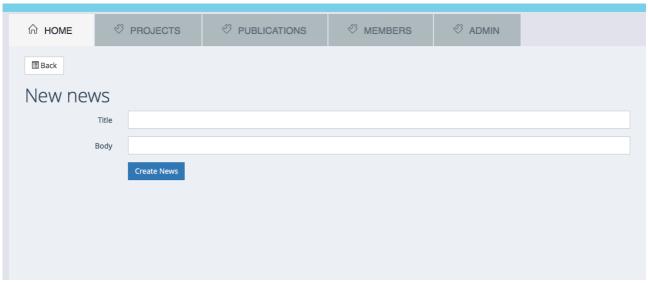
شکل ۱۹) تب مخصوص به ادمین

در تصویر ۲۰ ادمین کاربر جدید ایجاد میکند. پس از این قسمت کاربران می توانند ثبتنام خود را تکمیل کرده و پروفایل خود را ویرایش کنند.

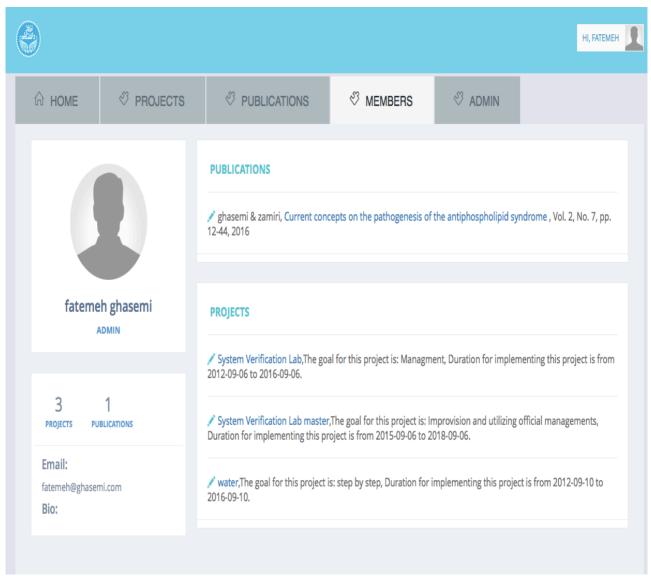
شکل ۲۰) ایجاد یک کاربر جدید

تصویر ۲۱ صفحهی ساخت یک خبر جدید توسط ادمین است.

شکل ۲۱) ایجاد یک خبر جدید

تصویر ۲۲ صفحه ی پروفایل یک فرد را نمایش می دهد. در این صفحه مقالات و پروژه های کاربر نمایش داده شده است. با کلیک بر روی نام مقاله فایل پی دی اف مقاله بارگزاری می شود. و همچنین با انتخاب نام پروژه ها فرد به صفحه ی پروژه ی مربوطه هدایت می شود.

شکل ۲۲) صفحهی پروفایل

آزمون نرمافزار:

آزمون نرمافزار را می توان یکی از زیرمجموعه های مبحث کیفیت نرمافزار با نام تضمین کیفیت در نظر گرفت. آزمون به دنبال خطایابی محصول نرمافزاری قبل از تحویل به مشتری است.

تست نرمافزار را می توان به صورتهای زیر معنا کرد:

- تلاشهایی در جهت عیب یابی و رفع آن، نه تلاش در جهت اثبات کامل صحت نرمافزار زیرا این قضیه با ماهیت تست تفاوت دارد.
  - تحقیق بر روی کیفیت یک محصول
- تستها همیشه شامل سوال و جوابهایی هستند که نرمافزار را با آن امتحان میکنیم در حالی که از برنامه انتظار داریم با توجه به ورودیهایی که با استفاده از سوالات وارد میکنیم، جوابهای صحیحی را به عنوان خروجی به دست دهد.
- تست نرمافزار جزیی از بازبینی و اعتبارسنجی نرمافزار میباشد. بازبینی بررسی میکند که آیا نرمافزار از مشخصاتش پیروی میکند یا خیر. اعتبارسنجی باید تضمین کند که نرمافزار انتظارات مشتری را براورده میسازد یا نه.

در واقع هدف فرایند تست در یک جمله ایجاد اعتماد نسبت به سیستم است.

چه زمانی تست شروع می شود؟

در طول چرخه عمر توسعه نرمافزار، تست آغاز شده و تا استقرار نرمافزار به طول می انجامد. با این حال تمام تستها بستگی به مدا توسعهای دارد که شرکتها انجام می دهند. به طور مثال در مدل آبشاری، تست در مرحله تولید نرمافزار انجام می شود اما در مدل افزایشی، تست در پایان هر افزایش یا تغییر، تکرار می شود و در پایان تولید نرمافزار هم دوباره تست انجام می شود.

انجام تست در طول این چرخه مزایای زیر را در بر دارد:

- كاهش زمان توليد
  - كاهش هزينهها
- کاهش زمان دوباره کاریها
- کاهش خطاهای نرمافزاری
  - افزایش بازدهی
  - افزایش کیفیت نرمافزار
  - فازایش رضایت مشتری

چه زمانی تست پایان می یابد؟

تعیین زمان پایان تست بسیار دشوار است. تست فرایندی بی پایان میباشد و تعیین زمانی برای توقف آن بسیار دشوار است.

آزمایش واحد ۱۷

آزمایش واحد، بررسی صحت عملکرد قطعهای از کد، به وسیلهی کدهای دیگری است که توسط برنامه نویس نوشته خواهند شد. عموما این آزمایش ها جهت بررسی یک متد تهیه می شوند. در این مرحله باید در نظر داشت که هدف، بررسی کارایی نرمافزار نیست. هدف این است که بررسی کنیم آیا قطعه کد جدیدی که به برنامه اضافه شده است درست کار می کند و آیا هدف اصلی از توسعه ی ان را براورده می سازد؟

اهمیت و مزایای ازمایش واحد:

نوشتن ازمایشهای واحد به تولید کدهایی با کیفیت بالا در دراز مدت منجر خواهد شد. برای مثال لازم است قابلیت جدیدی را به برنامهای که قبلا نوشته ایم اضافه کنیم و برای اعمال این تغییرات نیاز است تا قسمتی از کدهای موجود تغییر کند، همچنین کلاس ها و متدهای دیگری نیز به برنامه افزوده گردند. حال چگونه اطمینان حاصل کنیم که قسمت های پیشین سیستم که درست کار می کنند، هم اکنون نیز مانند قبل کار می کنند؟ حجم کدهای نوشته شده بالا است و ازمایش دستی از نظر زمانی ممکن است مقدور نباشد. آزمایش واحد روشی برای حل این مشکل است. همچنین روالهای ازمایشات صورت گرفته در آینده تبدیل به مرجع مهمی جهت درک چگونگی عملکرد قسمتهای مختلف سیستم خواهند شد. با استفاده از ازمایش های واحد، بدترین حالات ممکن را قبل از وقوع می توان در نظر گرفت و بررسی کرد. از دیگر مزایای آن این است که برنامه نویس را وادار می کند کار خود را به واحدهای کوچکتری که قابلیت بررسی مستقلی دارند بشکند. اجرای این آزمایشات نیز به صورت خودکار صورت می گیرد.

خصوصیات یک آزمون مناسب:

- باید خودکار و قابل تکرار باشد. به عبارتی هر زمان که نیاز بود بتوان آن را دوباره اجرا کرد.
  - اجرا و اعمال آن آسان باشد.
  - یک بار نوشته شده و در اینده فقط اجرا شود.
- توسط هر فردی قابل اجرا باشد، زیرا ممکن است پروژه گروهی باشد لذا هر توسعه دهنده ی دیگری باید بتواند آن را اجرا کند.
  - زمان تست کو تاه باشد.
- تست ها باید قابلیت ادغام با یکدیگر را داشته باشند زیرا نرمافزار ممکن است از هزاران واحد کوچک تشکیل شده باشد.

-

¹⁷ Unit test

مقدمهای بر RSpec

در دنیای روبی، کتابخانههای تست متعددی وجود دارد. یکی از آنان که دارای محبوبیت زیادی است Rspec می باشد. این کتابخانه از روش کمی متفاوتی برای آزمون یک نرمافزار، از طریق آزمون یک رفتار بجای آزمون متدهای مشخص، استفاده کرده است.

Rspec این امکان را فراهم می سازد که چیزی را که تست می کنیم در بلاک describe کپسوله سازی کنیم. همینطور برای اینکه تستها را به صورت اتوماتیک انجام دهیم از guard استفاده میکنیم که این بخش با توجه به اینکه ما کدام فایل را تغییر می دهیم تستهای مربوط به آن را اجرا می کنید و باعث می شود که در زمان ما صرفه جویی شود.

در یونیت تست از describe برای توضیح رفتار یک کلاس استفاده می کنیم:

شكل ٢٣) آزمون نرم افزار

تست ها با استفاده از بلاک it نوشته می شوند.

شكل ۲۴) آزمون نرم افزار

برای استفاده از Rspec لازم است که جم آن را نصب کنیم و برای این کار دستور gem install rspec را استفاده می کنیم.

حالت های متفاوت برای تست را با استفاده از before و after پیاده سازی می کنیم.

```
require 'rails_helper'

RSpec.describe News, type: :model do

before do

@news = News.new({:title > 'Service 101: Thousands of Bruins volunteer across Los Angeles

', :body => 'The sleeping giant that is Volunteer Day began rousing before dawn; by 8 a.m. a slow-moving human "river" forr

Amid upbeat greetings of "Happy Volunteer Day!" from residence hall staff, the new students from near and far - from distar

'})

end

it {should validate_presence_of(:title)}

it {should validate_presence_of(:body)}

end
```

شکل ۲۵) استفاده از before و after در نوشتن آزمون نرم افزار

نتیجه گیری:

در این پروژه با استفاده از محیط روبی آن ریلز که محیطی نسبتا جدید، گرافیکی و کاربر پسندتر است به پیاده سازی سیستم مورد نظر پرداختیم .برای پیاده سازی از معماری سه لایه ام وی سی استفاده کردیم. همچنین از gem های paperclip rolify rolify برای ایجاد کاربر، تعیین نقش ها، بارگذاری عکس و ایجاد دسترسی استفاده کردیم. همچنین آشنایی با مفاهیم آزمون نرمافزار و آزمایش واحد به دست آمد که موفق شدیم آن را در پروژه پیادهسازی کنیم. از دیگر دستاورد های این پروژه مرور و مطالعهی دقیق تر روشهای توسعهی نرمافزار و نمودارهای کمک کننده در توسعه می باشد.

مراجع:

^[1] J. R. Michael Bachle, "Ruby on Rails," 2008.

^[2] D. H. H. Dave Thomas, Agile Web Development with Rails, 2010.

- [3] Hansson, David Heinemeier. "Ruby on rails." Website. Projektseite: http://www. rubyonrails. org (2009).
- [4] Agile so ware development methods (By Pekka Abrahamson, Outi Salo Jussi Ronkainen & Juhani Warsta).
- [5] Principles behind the Agile Manifesto (http://agilemanifesto.org) (http://agilemanifesto.org/iso/pr/)
- [6] Rolify Gem, (2016), GitHub repository, https://github.com/RolifyCommunity/rolify
- [7] RSpec Gem, (2016), Github repository, https://github.com/rspec/rspec-rails
- [8] platformatic Devise Gem, (2016), GitHub repository, https://github.com/plataformatec/devise
- [9] throughtbot Paperclip Gem, (2016), GitHub repository, https://github.com/thoughtbot/paperclip